

॥ सूर्योपनिषत् ॥

अथर्ववेदीय सामान्योपनिषत् ।

सूदितस्वातिरिक्तारिसूरिनन्दात्मभावितम् ।
सूर्यनारायणाकारं नौमि चित्सूर्यवैभवम् ॥

ॐ भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः । भद्रं
पश्येमाक्षभिर्यजत्राः ।
स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवांसस्तनूभिर्व्यशेम देवहितं यदायुः ।
स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः । स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ।
स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः । स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

हरिः ॐ अथ सूर्याथर्वाङ्गिरसं व्याख्यास्यामः ।
ब्रह्मा ऋषिः । गायत्री छन्दः । आदित्यो देवता ।
हंसः सोऽहमग्निनारायणयुक्तं बीजम् । हृत्स्त्रेखा शक्तिः ।
वियदादिसर्गसंयुक्तं कीलकम् ।
चतुर्विधपुरुषार्थसिद्ध्यर्थे विनियोगः ।
षट्स्वरारूढेन बीजेन षडङ्गं रक्ताम्बुजसंस्थितम् ।
सप्ताश्वरथिनं हिरण्यवर्णं चतुर्भुजं
पद्मद्वयाभयवरदहस्तं कालचक्रप्रणेतारं
श्रीसूर्यनारायणं य एवं वेद स वै ब्राह्मणः ।
ॐ भूर्भुवःसुवः । ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य
धीमहि । धियो यो नः प्रचोदयात् ।
सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च । सूर्याद्वै खल्विमानि
भूतानि जायन्ते ।
सूर्याद्यज्ञः पर्जन्योऽन्नमात्मा नमस्त आदित्य ।
त्वमेव प्रत्यक्षं कर्मकर्तासि । त्वमेव प्रत्यक्षं ब्रह्मासि ।
त्वमेव प्रत्यक्षं विष्णुरसि ।
त्वमेव प्रत्यक्षं रुद्रोऽसि । त्वमेव प्रत्यक्षमृगसि ।
त्वमेव प्रत्यक्षं यजुरसि ।
त्वमेव प्रत्यक्षं सामासि । त्वमेव प्रत्यक्षमथर्वासि ।

त्वमेव सर्वं छन्दोऽसि ।
 आदित्याद्वायुर्जायते । आदित्याद्भूमिर्जायते । आदित्यादापो
 जायन्ते । आदित्याज्ज्योतिर्जायते ।
 आदित्याद्गोम दिशो जायन्ते । आदित्याद्देवा जायन्ते ।
 आदित्याद्देवा जायन्ते ।
 आदित्यो वा एष एतन्मण्डलं तपति । असावादित्यो ब्रह्म ।
 आदित्योऽन्तःकरणमनोबुद्धिचित्ताहङ्काराः । आदित्यो वै
 व्यानः समानोदानोऽपानः प्राणः ।
 आदित्यो वै श्रोत्रत्वक्चक्षूरसनघ्राणाः । आदित्यो वै
 वाक्पाणिपादपायूपस्थाः ।
 आदित्यो वै शब्दस्पर्शरूपरसगन्धाः । आदित्यो वै
 वचनादानागमनविसर्गानन्दाः ।
 आनन्दमयो ज्ञानमयो विज्ञानानमय आदित्यः । नमो मित्राय
 भानवे मृत्योर्मा पाहि ।
 भ्राजिष्णवे विश्वहेतवे नमः । सूर्याद्भवन्ति भूतानि
 सूर्येण पालितानि तु ।
 सूर्ये लयं प्राप्नुवन्ति यः सूर्यः सोऽहमेव च । चक्षुर्नो
 देवः सविता चक्षुर्न उत पर्वतः ।
 चक्षुर्धाता दधातु नः । आदित्याय विद्महे सहस्रकिरणाय
 धीमहि । तानः सूर्यः प्रचोदयात् ।
 सविता पश्चात्तात्सविता
 पुरस्तात्सवितोत्तरात्तात्सविताधरात्तात् ।
 सविता नः सुवतु सर्वतातिं सविता नो रासतां दीर्घमायुः ।
 ॐ इत्येकाक्षरं ब्रह्म । घृणिरिति द्वे अक्षरे । सूर्य
 इत्यक्षरद्वयम् । आदित्य इति त्रीण्यक्षराणि ।
 एतस्यैव सूर्यस्याष्टाक्षरो मनुः । यः सदाहरहर्जपति स
 वै ब्राह्मणो भवति स वै ब्राह्मणो भवति ।
 सूर्याभिमुखो जप्त्वा महाव्याधिभयात्प्रमुच्यते ।
 अलक्ष्मीर्नश्यति । अभक्ष्यभक्षणात्पूतो भवति ।
 अगम्यागमनात्पूतो भवति । पतितसम्भाषणात्पूतो भवति ।
 असत्सम्भाषणात्पूतो भवति ।
 मध्याह्ने सूर्याभिमुखः पठेत् ।
 सद्योत्पन्नपञ्चमहापातकात्प्रमुच्यते ।
 सैषां सावित्रीं विद्यां न किञ्चिदपि न
 कस्मैचित्प्रशंसयेत् ।
 य एतां महाभागः प्रातः पठति स भाग्यवाञ्छायते ।

पशून्विन्दति । वेदार्थं लभते ।
त्रिकालमेतज्जप्त्वा ऋतुशतफलमवाप्नोति । यो हस्तादित्ये
जपति स महामृत्युं तरति य एवं वेद ॥
इत्युपनिषत् ॥

हरिः ॐ भद्रं कर्णेभिरिति शान्तिः ॥

इति सूर्योपनिषत्समाप्ता ॥

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com
Last updated June 21, 1999